

עודד פלד

אמריקה שרה

שיר נגד העשיר

בְּכֵל יוֹם אָנִי חִי, בְּכֵל יוֹם יָם שֶׁל אוֹר
 מִתְרוֹמֵם, בְּעֵינַי רוּחִי
 דְּמָעָה בְּאֶבֶן אֲרָאָה
 כְּמוֹ הֵיוּ עֵינַי חוֹפְרוֹת מִבֶּטֶן מִתְחַת לְאֲדָמָה.
 הָאִישׁ הָעֵשִׂיר בְּכוֹבְעוֹ הָאֵדָם
 אֵינּוּ יָכוֹל לְשַׁמֵּעַ
 בְּכִי בְּעִירוֹת הַחֲבֻצֵלָה
 אוֹ דְּמָעוֹת אֶפְלוּלִית בְּבִקְתוֹת דָּגָן.
 בְּכֵל יוֹם יָם שֶׁל אוֹר מִתְרוֹמֵם
 אָנִי מֵאֲזִין לְאוֹשֶׁה הַנּוֹגֵה שֶׁל הַמּוֹן מִתְעוֹר
 שֶׁם אִישׁ-אִישׁ מִתְיַפֵּחַ וּתְפִלַּת יָגוֹן
 שׁוֹכְנֵת סְלָעִים.
 הָאֲבָנִים כּוֹרְעוֹת כְּשֶׁהַמּוֹן בְּמִצְעַד תּוֹגָה חוֹלֵף.

רוברט בליי

רוברט בליי - יליד מינסוטה (1926). ספרו הראשון, שקט בשדות המושלגים, הופיע ב-1962. ב-1968 קיבל בליי את פרס הספר הלאומי על ספרו השני, האור מסביב לגוף, וכאקט מחאה נגד המעורבות האמריקנית בוויטנאם תרם את כספי הפרס לתנועה שפעלה נגד הגיוס לצבא האמריקני באותן שנים. בכתיבתו בולט המיזוג של שירת טבע אינטימית, בעלת גוון מיסטי לעתים, העושה שימוש בדימויים מפתיעים, עם מעורבות חברתית המשרטטת בחדות ניואנסים של הדקדנס האמריקני. בליי, שכתב גם שירים בפרווה, פרסם עד כה כעשרים קבצי שירה ותרגם פרווה של סלמה לגרלוף וקנוט המסון ומשוררים גרמנים וספרדים - ביניהם לורקה ורילקה שהשפיעו על כתיבתו. בליי מתגורר עד היום בחווה כפרית במינסוטה. רזי ונופי הטבע שולטים ביצירתו לכל אורך הדרך, הן ברובד המיסטי-פנתיאיסטי שהוא אוניברסלי לכל דבר, והן ברובד הלאומי-מקומי; את אמריקה הוא מוצא בטבע ראשית כל.

אלה הנאכלים בידי אמריקה

וְעַקַּת אֵלֶּה הַנְּאָכְלִים בִּיְדֵי אַמְרִיקָה,
 אֲתָרִים חֲזָרִים וְרָכִים נֶאֱגָרִים לְזִילָה מֵאֲחָרַת
 וְגִ'פְּרָסוֹן
 שֶׁתִּלְּהָ תִקְוָה בְּשִׁבְלַת שׁוֹעֵל חֲדָשָׁה
 הַבְּתִים הַפְּרָאִים מִמְּשִׁיכִים הֶלְאָה
 שֶׁעַר פְּרָא צִמַח בֵּין אֲצִבְעוֹת רְגְלֵיהֶם
 בְּלִילָה גְעוּרוֹת כְּפּוֹת רְגְלִים
 וְרִצּוֹת לְבָדָן בְּמוֹרֵד דְּרָכִים לְבָנוֹת אֲרָכוֹת
 סְכָרִים מִתְהַפְּכִים וּמְבַקְשִׁים לְעַקֵּר
 לְמַדְבָּר

כְּמָרִים צוֹלְלִים, רֹאשׁ כְּלָפִי מִטָּה, אֵל בְּטֵן הָאֲדָמָה
 בְּשֶׁר וְדָם חֲזָרִים
 בְּבִשְׁת פָּנִים מִתְפַּשְּׁטִים אֵל קַרְבֵי סִפְרִיּוֹת חֲדָשׁוֹת

לְכֵן שִׁירִים אֵלֶּה נוֹגִים כָּל כֶּךָ
 הַמְתִּים זֶה-כֶּכֶר דוֹרְסִים אֵת הַשְּׂדוֹת

הַמּוֹן שׁוֹקֵעַ מִטָּה
 הָאוֹר בְּפָנָי יְלָדִים דוֹעֵךְ בְּגִיל שֶׁשׁ אוֹ שְׁבַע

עַד מֵהָרָה יִתְפַּצֵּל הָעוֹלָם לְמוֹשְׁבוֹת קִטְנוֹת שֶׁל נְצוּלִים

האוויר הצלול של אוקטובר

אָנִי יָכוֹל לְרְאוֹת בְּחוּץ כַּנְפֵי זֶהָב לְלא צְפָרִים
 מְעוֹפְפוֹת סְבִיב, וְאֵת בְּאֵרוֹת הַמַּיִם הַצּוֹנְנִים
 נְצֻבוֹת לְלא דְּפָנוֹת בְּגִבָּה מֵאֲתִים וְאֲרֻבְעִים מְטָרִים בְּאוֹיֵר,
 אָנִי יָכוֹל לְחוּשׁ אֵת זְמַרְת הַצְּרָצְרִים נוֹשָׂאֵת אוֹתָן הַשְּׂמִימָה.
 אָנִי יוֹדֵעַ שֶׁצְּלָלִים קָרִים אֵלֶּה מְכַסִּים מֵאוֹת קִילוֹמֶטְרִים,
 חוֹצִים מְדַשְׂאוֹת בְּעִירוֹת זְעִירוֹת, וּדְלָתוֹת שֶׁל כְּנִסְיוֹת
 קְתוּלִיּוֹת;
 אָנִי יוֹדֵעַ שֶׁסּוֹס הַחֲשֵׁכָה דוֹהֵר בְּמֵהִירוֹת מְזוֹרְחָה,
 נוֹשָׂא עַל גְּבוֹ אִישׁ רְזוּה לְלא מְעִיל.
 וְאָנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַשְּׂמֵשׁ שׁוֹקֵעַת בְּמִדְרָגוֹת אֲדִירוֹת,
 כְּמוֹ תִלְיָן הַפּוֹסֵעַ לְתוֹךְ מִרְתֵּף עִם תַּעַר גְּדוֹל,
 וְחִיּוֹת הַזֶּהָב, הָאֲרִיּוֹת, הַזְּבִירוֹת,
 וְהַפְּסִיּוֹנִים,
 מְחַכִּים בְּרֹאשׁ הַמִּדְרָגוֹת בְּעֵינַי שׁוֹדְדִים.

מאנגלית: עודד פלד